

Українським водіям знову залазять в кишеню - ціна питання до 4000 гривень

В Україні набирає обертів скандал, пов'язаний з подорожчанням вартості реєстрації автомобілів з газобалонним обладнанням (ГБО): у порівнянні з 2019 роком вона зросла майже в 10 разів.

У грошах це тепер від 3000 до 3800 гривень. На думку експертів, вартість сертифікації далеко не відповідає реальним витратам на її проведення. При цьому на LPG через його дешевизну переходить все більше українців – в минулому році автогазу вперше використали більше, ніж бензину.

Сайт "Сьогодні" з'ясував, у чому причина подорожчання, наскільки воно обґрунтоване і як бути власникам автомобілів з ГБО, які не бажають платити такі великі гроші за реєстрацію.

Чому подорожчало

Як роз'яснили в Мінінфраструктури, установка ГБО вважається переобладнанням транспортного засобу і, згідно з постановою Кабміну №607 від 21 липня 2010 року, підлягає обов'язковій сертифікації в цілях безпеки. Сертифікат підтверджує, що ГБО змонтовано з сертифікованих вузлів і деталей, без порушення технічних вимог і не небезпечно для людей, що знаходяться в автомобілі (наприклад, отруєння газом) і оточуючих (загоряння, вибух газу).

Для отримання сертифікату потрібно надати автомобіль і перелік документів, виданих монтажником ГБО (див. нижче) в акредитовану лабораторію. Там проведуть експертизу і, якщо все в порядку, на наступний день видадуть сертифікат відповідності. Ціна питання 2500-3300 гривень.

Якщо ГБО змонтовано з порушеннями, то видадуть лише акт технічної експертизи, в якій зазначено, що саме не відповідає стандартам. Після цього власнику треба обладнання або доопрацювати, або демонтувати, або не експлуатувати.

Отримавши сертифікат, власник може їхати в будь-який сервісний центр МВС і реєструвати автомобіль, якщо він новий, або перереєструвати, якщо він вже зареєстрований. У сервісному центрі техпаспорт заміняють на новий з позначкою "встановлено газобалонне обладнання". За заміну техпаспорта доведеться заплатити ще 400-500 грн в залежності від автомобіля (на іномарки коштує дорожче). Для тих, хто живе в глибинці, працюють мобільні сервісні центри МВС.

Як було раніше

ГБО на автомобілі встановлюють близько 20 років, і порядок сертифікації змінювався неодноразово. Як розповів нам старший майстер однієї з сертифікованих СТО по установці "газового" обладнання Сергій Черняк, до 2017 року вони видавали власникам машин два документи: Свідоцтво про погодження конструкції транспортного засобу (ТЗ)

на такий вид переобладнання та Акт технічної експертизи про відповідність конструкції та технічного стану переобладнаного ТЗ вимогам безпеки дорожнього руху.

"На видачу Акту СТО купувала ліцензію терміном дії на два роки. Видавали ми документи безкоштовно, ціна ліцензії опосередковано входила в собівартість робіт з установки ГБО, – розповів Черняк. – З 2018 року, коли була скасована сертифікація УкрСЕПРО (Українська сертифікація продукції), ми не маємо права сертифікації. Тому тепер також безкоштовно видаємо Акт прийому-передачі автомобіля і Свідоцтво про узгодження конструкції. Цих документів достатньо для отримання сертифіката в акредитованій лабораторії".

Експерти: Ціна сертифіката – 600 гривень

Як роз'яснив нам глава Української газомоторної асоціації (УГА) Степан Ашрафьян, з початку 2018 і до кінця 2019 року акредитовані лабораторії (по Україні їх кілька сотень) самі видавали сертифікати на автомобілі з ГБО. Але потім їм акредитацію не продовжили.

"Все в лабораторіях залишилося як раніше, але права видавати сертифікати їх позбавили, – каже Ашрафьян. – Тепер їх видачею займаються вісім структур на всю Україну, перелік яких затверджений наказом Мінінфраструктури. Тобто з'явилася триступенева схема замість двоступеневої. Її наявність в міністерстві пояснюють турботою про безпеку на дорогах. Але за фактом вісім організацій, три з яких знаходяться в Києві, не можуть перевірити роботу кількох сотень лабораторій, розкиданих по всій країні, та ще й протягом одного-двох днів. Тобто вони просто "штампують" сертифікати і беруть за це великі гроші. Ні про який контроль за безпекою мова не йде. І про відповідальність цих структур не йдеться теж, оскільки тестування ГБО проводять лабораторії, і вони дають висновок".

За словами Степана Ашрафьяна, вартість сертифікації в лабораторіях була близько 600 гривень, зараз клієнт змушений платити 2300-3300 гривень в залежності від "апетитів" сертифікаторів. Альтернативи немає. Плюс оплата заміни техпаспорта, яка теж подорожчала майже вдвічі. Як нам пояснили в Головному сервіс-центрі МВС, нові розцінки за їхні послуги введені постановою Кабміну близько двох років тому, раніше заміна техпаспорта коштувала 250-300 гривень.

Директор однієї з СТО на умовах анонімності оцінив, скільки насправді може коштувати видача сертифіката.

"За фактом роботу експертів можна порівняти з проведенням планового технічного обслуговування ГБО, – каже наш експерт. – Хоча в лабораторії не проводять заміну фільтрів, що відпрацювали своє, трубок і так далі, як це роблять на СТО. Тобто витрат на комплектуючі і матеріали у них немає, тільки зовнішній огляд і тестування роботи ГБО візуально і за допомогою комп'ютера. Середня ринкова вартість техобслуговування близько 600 грн, тому будемо вважати це коректною ціною за послуги експертів лабораторії. А 2300-3300 гривень – занадто дорого".

ГБО ставлять, але не всі реєструють

За статистикою УГА, з 20 грудня 2019 року, коли закінчився термін акредитації лабораторій, і до 31 січня 2020 року в сервіс-центрах МВС зареєстровано всього 4351 транспортний засіб. Це вполовину менше, ніж тільки за січень 2019 року. При цьому, за словами Сергія Черняка, клієнтів у них набагато менше не стало.

"Деякі дізнавшись, що доведеться платити додатково ще близько 3000 гривень за сертифікацію і реєстрацію, відмовляються від установки ГБО, – визнав Черняк. – Більшість просто не реєструють переобладнання – поставили і їздять".

Але експлуатація незареєстрованого ГБО (навіть якщо воно цілком безпечне) на перший раз загрожує штрафом у 340 грн, а якщо патрульна поліція зловить повторно, то водія можуть позбавити прав на 3-6 місяців.

Народ почав боротьбу за свої права

Автовласники теж не сидять склавши руки. Адже ГБО у нас ставлять якраз небагаті водії, для яких бензин дуже дорогий. Газ коштує вдвічі дешевше, тому витрати на ГБО швидко окупаються. Але встановлені державою тарифи здорожують ГБО на 40-50% залежно від типу обладнання.

Українська газомоторна асоціація спільно з Українською асоціацією скрапленого газу направили звернення до президента Володимира Зеленського, прем'єра Олексія Гончарука і бізнес-омбудсмена Марчина Свенчицького з проханням звернути увагу на спробу монополізації ринку установки ГБО і вжити заходів з її припинення.